

ת"פ 46791/02/19 - מדינת ישראל נגד מאיר זרדב, דוד יתאח

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 46791-02-19 מדינת ישראל נ' זרדב ואח'

בפני	כבוד השופטת רבקה גלט
בעניין:	מדינת ישראל
	ע"י עו"ד זקן גבעתי
	נגד
	1. מאיר זרדב
	2. דוד יתאח
הנאשמים	ע"י עו"ד בן יהודה
המאשימה	

גזר דין

הנאשמים נותנים את הדין בגין עבירות פגיעה באיכות הסביבה.

תמצית הכרעת הדין

הנאשמים הואשמו יחדיו בשפיכת פסולת ממשאיתו של הנאשם 1. בנוסף, הואשמו השניים בעבירת מטריד לציבור, ואילו הנאשם 1 הואשם גם בניהול עסק להובלת פסולת, ללא רישיון.

הנאשם 1 אישר כי הנאשם 2 שעבד אצלו כנהג, שפך את הפסולת, אך הכחיש שהיה לו עצמו קשר לכך. כמו כן כפר ביתר העבירות. הנאשם 2 הודה בעבירה של שפיכת הפסולת, אך כפר בעבירת המטרד.

בהכרעת הדין המנומקת קבעתי כי הנאשם 1 ביצע את שפיכת הפסולת בצוותא חדא עם הנאשם 2 שהוא עובדו, ולא שוכנעתי בשום אופן כי הדבר בוצע ללא ידיעתו. בהקשר זה מצאתי חשיבות בעובדה שהשפיכה בוצעה בשעת לילה, במוצ"ש, לאחר שהנאשם 2 בא לבית הנאשם 1 במושב, ונטל בידעתו את המשאית כשהיא עמוסת פסולת. כמו כן, נתתי משקל לעדויות בעניין מעשי הנאשם 1 באותו לילה ולמחרת היום, שיחותיו עם אחרים, ואמרותיו, מהם עלה כי היה ידוע לו אודות שפיכת הפסולת. לפיכך, ובשים לב להודאת הנאשם 2 הרשעתי את שני הנאשמים בעבירת שפיכת הפסולת, לפי סעיפים 2 ו-13(ג)(א) לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984.

בנוגע לעבירה של ניהול עסק ללא רישיון, מצאתי כי התביעה הוכיחה את העבירה מעבר לכל ספק סביר, על כן הורשע הנאשם 1 אף בעבירה של ניהול עסק ללא רישיון, לפי סעיפים 4 ו-14 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, וצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה-1995, פריטים 5.1ב' ו-8.3ב'.

בשונה מכך, בנוגע לעבירת המטרד לציבור, קבעתי כי לא היה מקום ליחסה לנאשמים, נוכח הכפילות המתקיימת בינה לבין שפיכת הפסולת בנסיבותיו של המקרה דנן, כששפיכת הפסולת כשלעצמה היא זו המבססת את המטרד. לפיכך הנאשמים זוכו מעבירה זו.

הראיות והטענות לעונש

בעדותו לעניין העונש מסר הנאשם 1, כי מצבו הכלכלי בכי רע, והוא מצוי בחובות לגופים שונים. לדבריו בשל משבר הקורונה הוא בקושי עובד בתקופה זו. עוד הוסיף שאחת המשאיות המשמשת אותו לעבודה, נותרה כתפוסה משלב החקירה. הנאשם ציין, כי המדובר בעבירה ראשונה שביצע, והתנצל.

הנאשם 2 העיד אף הוא לעניין העונש, ותיאר את מצבו הכלכלי. לדבריו הוא מתגורר אצל הוריו, אינו יכול לעבוד במקצועו מכיוון שהוא נמצא בשלילת רישיון ואינו יכול לחדשו מכיוון שהוא חייב להוצל"פ סכום של כ-50,000 ₪. נוכח מצבו, ביקש התחשבות.

ב"כ המאשימה טענה בעניין חומרת העבירות הפוגעות באיכות הסביבה. נטען כי המדובר בעבירות שבצידן רווח כלכלי בלתי מבוטל, ולעיתים הכדאיות הכלכלית עולה על "ההפסד" כתוצאה מהענישה. נטען, כי בתי המשפט קבעו מתחמי ענישה של הקנס בסכומים הנעים בין 20,000 ₪ ועד 75,000 ₪, בנוסף למאסר על תנאי, חתימה על התחייבות כספית ופסילת רישיון הנהיגה של הנהג המבצע את העבירה. עוד עתרה לחילוט סכום הכסף שהופקד תמורת שחרור המשאית שנתפסה. לדבריה הסכום המופקד עומד על שיעור 30% משווי המשאית, אך לא הוצגו ראיות לעניין שווי המשאית. ב"כ המאשימה הפנתה לעברו הפלילי של הנאשם 1.

ב"כ הנאשמים טען, כי מדובר בעבירה שמהותה פגיעה חברתית בניקיון ובאיכות חיים של הציבור ולכן העונש ההולם הוא בדרך כלל קנסות, ולא מאסר. עוד ציין, כי עסקין בעבירה בודדת והנאשם 1 שהוא בעל המשאית שיתף פעולה עם המשטרה וכן דאג לנקות את הפסולת כבר למחרת היום, כך שלא נגרם נזק סביבתי. ב"כ הנאשמים טען כי אין לנאשם 1 עבר פלילי בתחום זה, לכן מתחם הקנס שהוצג על ידי המאשימה מחמיר יתר על המידה. כמו כן, הציג פסיקה לתמיכה בטענתו לפיה מתחם הקנס לעניין הנאשם 1 נע בין 10,000 ₪ לבין 30,000 ₪, ואילו לגבי הנאשם 2 ששימש כנהג המתחם נע בין 5,000 ₪ ל-15,000 ₪. נטען כי בעניין הנאשם 2 יש לגזור את העונש בחלקו התחתון של המתחם שכן זוהי עבירה ראשונה ואין לנאשם 2 כל עבר פלילי. לעניין חילוט המשאית, טען ב"כ הנאשמים, כי אין זה המקרה המתאים שכן עסקין בעבירה בודדת, וללא הרשעות קודמות.

בדברם האחרון שבו הנאשמים וביקשו להתחשב במצבם הכלכלי עקב משבר הקורונה.

מתחם העונש ההולם

בית המשפט העליון עמד כבר פעמים רבות על חומרתן היתרה של עבירות הפוגעות באיכות הסביבה והחיים, ודי אם אפנה לרע"פ 1223/07 מורשד נ' מד"י המשרד לאיכות הסביבה (12.2.07); רע"פ 7861/03 מד"י נ' מועצה אזורית גליל תחתון (8.5.06); רע"פ 3590/04 נטף נ' מד"י (10.5.04).

נפסק כי אחד הערכים החברתיים החשובים הראויים להגנה הוא זה של שמירה על משאבי הטבע, שכן האדם הוא חלק מסביבתו ומושפע ממנה. אם לא נשמור על הסביבה, היא לא תשמור עלינו וישימט הבסיס (פשוטו כמשמעו) לקיומנו, כפי שכתב כב' הנשיא א' ברק בבג"צ 4128/02 אדם טבע ודין נ' ראש ממשלת ישראל (16.3.04):

"האדם הוא חלק מסביבתו. הוא מקיים עם סביבתו יחסי גומלין. הוא משפיע על סביבתו והוא מושפע ממנה. הקרקע, המים, האוויר הם היסודות לקיום האנושי... הם הבסיס לקיום הפיזי. הם הבסיס לקיום הרוחני. איכות החיים נקבעת על-פי איכות הסביבה. אם לא נשמור על הסביבה, הסביבה לא תשמור עלינו. מכאן החשיבות הרבה - לכל פרט ופרט ולחברה ככלל - בשמירה על איכותה של הסביבה שבה מתנהלים חיינו... אכן, אחד האתגרים החשובים ביותר של ימינו (בעולם ובישראל) הוא זה של איכות הסביבה. יש בו ביטוי לצורך של "[שמירת הטבע והנוף - מעשה בראשית - בלא שיד אדם תקלקל את

מעשה הברירה" (השופט מ' חשין בבג"ץ 2920/94 הנ"ל, בעמ' 455). אחד הערכים החברתיים הראויים להגנה הוא זה של שמירה על משאבי הטבע."

מעיון בפסיקה אליה מפנים ב"כ הצדדים וכן מחיפוש במאגר "נבו", עולה כי בעבירות דומות לאלו הנדונות נוהגים בתי המשפט להטיל קנסות, התחייבות ועונשי פסילה על תנאי. עוד עולה כי פעמים רבות נמנעו בתי המשפט מהטלת עונשי מאסר על תנאי, זאת גם כשהמדובר היה בנאשם בעל עבר פלילי בעבירות מאותו התחום (ר' למשל: ע"פ 53133-07-11 שעבאן נ' משטרת ישראל (נבו מיום: 12.1.12)) וכן בסקירה להלן). לאור המדיניות הנוהגת, אני סבורה, כי העונש העיקרי הראוי לעבירות שבנדון, שהן בעיקרן עבירות כלכליות, הוא קנס כספי.

לפיכך, אגש לבחון מהו המתחם ההולם לקנס, על פי המדיניות הנוהגת, כעולה מהסקירה להלן:

ברע"פ 362/13 גמיל נ' מדינת ישראל (27.08.13), הורשע הנאשם ב-14 מקרים של השלכת פסולת בניין בשטח ציבורי וכן בעבירה של עיסוק ללא רישיון בעסק של הובלת פסולת. הנאשם היה בעל המשאית אך לא נהג בה בזמנים הרלוונטיים. הרשעתו בעבירות לפי חוק שמירת הניקיון התבססה על חזקה הקבועה בסעיף 4(א) לחוק. הוטלו קנס בסך ₪ 75,000 וכן חתימה על התחייבות, ופסילת רישיון המשאית לתקופה של חודשיים. ערעורו לבית המשפט המחוזי והעליון נדחו.

בע"פ 44783-10-18 (מח' ב"ש) איבגי נ' המשרד לאיכות הסביבה (24.05.19), הורשע המערער ב-3 עבירות של השלכת פסולת ולכלוך רשות הרבים וכן בעבירות של עיסוק ללא רישיון או היתר זמני, הפעלת תחנת מעבר לפסולת ללא תשתיות ודרישות הקבועות בדיון. המערער 2 שפעל כנהג, הורשע ב-2 עבירות של השלכת פסולת ולכלוך רשות הרבים. בבית המשפט קמא נגזרו על המערער 1 קנס בסך ₪ 100,000 וכן 3 חודשי מאסר על תנאי, התחייבות עצמית בסך ₪ 200,000 וצו לשמירת הניקיון הכולל פינוי הפסולת. על המערער 2 הוטלו קנס בסך ₪ 20,000 ו-3 חודשי מאסר על תנאי. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של המערער 1 על חומרת העונש. בעניין המערער 2 הופחת הקנס ל-₪ 14,000, ותקופת המאסר על תנאי הופחתה ל-6 שבועות.

בעפ"ג 6288-05-13 חדיגה ואח' נ' מדינת ישראל (01.12.13 לא פורסם) הורשעו המערערים, אב ובנו, בשתי עבירות של איסור לכלוך והשלכת פסולת ופסולת בניין, באתר פסולת פרטי שהקימו בשטחם. המערער 1, שהיה הבעלים ומנהל העסק הורשע גם בניהול עסק ללא רישיון. על המערער 1 הוטלו קנס בסך ₪ 50,000 ומאסר על תנאי. על המערער 2 הוטלו קנס בסך ₪ 15,000 והתחייבות. הערעור על חומרת העונש נדחה.

בעפ"ג 36207-04-13 (מח' מרכז) עאמר נ' מדינת ישראל (25.06.13), הורשע הנאשם על פי הודאתו בשתי עבירות של השלכת פסולת בניין, והוטל עליו קנס בסך ₪ 25,000. ערעורו על חומרת העונש נדחה.

בע"פ 29729-06-12 (מח' חי') ורד ו.מ. בע"מ נ' מדינת ישראל (02.05.13), הורשעו החברה, מנהלה, ונהג משאית מטעמה, בהשלכת פסולת בניין ממשאית, וכן מטרד לציבור. המערערים זוכו מעבירות של ניהול עסק ללא רישיון. בבית המשפט קמא הוטלו קנסות של ₪ 30,000, ₪ 20,000, ו-₪ 7,500 בהתאמה. בית המשפט המחוזי קיבל חלקית את הערעור על גזר הדין, והפחית את סכומי הקנסות ל-₪ 20,000, ₪ 10,000 ו-₪ 4,000 בהתאמה.

בע"פ 35313-07-12 (מח' מרכז) צארצור נ' מדינת ישראל (30.12.12), הנאשם שהיה בעת האירוע הבעלים והנהג של המשאית, הורשע בשפיכת פסולת ופסולת בניין בשטח פתוח ברשות הרבים, ללא רישיון עסק כדיון. בית המשפט קמא הטיל קנס בסך ₪ 80,000. בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור על חומרת הקנס, וקבע כי המתחם נע בין ₪ 30,000 עד ₪ 80,000. הקנס הופחת ל-₪ 55,000.

בע"פ 8491-02-12 (מח' ים) דויתא נ' מדינת ישראל (01.05.12), הורשע הנאשם בעבירה של השלכת פסולת בניין בשטח פתוח ברשות הרבים בעזרת טרקטור שבבעלותו. בבית המשפט קמא הוטל קנס בגובה ₪ 20,000, וכן הושבת הטרקטור בו בוצעה העבירה למשך 30 ימים. הערעור על חומרת העונש נדחה.

בע"פ 53133-07-11 (מח' חי') שעבאן נ' משטרת ישראל (12.01.12), הורשע הנאשם בהשלכת פסולת בשלושה מועדים שונים באותו היום, בשטח פתוח בסמוך לערוץ נחל. בבית המשפט קמא הוטל קנס בסך 80,000 ₪. הערעור על חומרת העונש נדחה.

בת"פ 22912-07-11 מדינת ישראל נ' אלגז (28.09.14), הורשעו הנאשמים בשלוש עבירות של איסור לכלוך והשלכת פסולת. הנאשם 1 הורשע גם בעבירה של ניהול עסק ללא רישיון. הוטל על הנאשם 1 קנס בסך 25,000 ₪, ואילו על הנאשם 2, ששימש כנהג, נגזר קנס בגובה 15,000 ₪. הנאשמים חזרו בהם מן הערעור שהגישו על חומרת העונש.

בת"פ 29603-01-12 מד"י נ' דאודאו (4.12.13), הורשעו הנאשמים בהשלכת פסולת חד פעמית, וכן הורשע הנאשם 1 בניהול עסק לפינוי פסולת ללא רישיון. בית המשפט קבע כי המתחם ההולם בעניין הנאשם שהוא בעל העסק נע בין 20,000 ₪ ל-70,000 ₪, ואילו לגבי הנהג נע המתחם בין 5,000 ₪ ל-30,000 ₪. הוטל על הנאשם 1 קנס בסך 40,000 ₪, ועל הנאשם 2 קנס בסך 7,500 ₪.

בת"פ 5079-09 המשרד להגנת הסביבה נ' וילנר (29.12.10), הורשע הנאשם בשפיכת פסולת חד פעמית. בית המשפט התחשב בנסיבות חיים קשות של בעל המשאית אשר הורשע גם בניהול עסק ללא רישיון והטיל עליו קנס בסך 20,000 ₪. בעניינו של הנהג התחשב בית המשפט במצבו הרפואי הקשה והטיל עליו קנס בסך 10,000 ₪.

מסקירה זו עולה כי בתי המשפט נוהגים להטיל קנסות משמעותיים בגין העבירות, אך עם זאת יש להבחין היטב בין עניינו של מי שניהל תחנת מעבר או מטמנה בלתי חוקית, ובין עניינו של מי שביצע את העבירה באופן חד פעמי.

בעניינו, המדובר בשפיכה חד פעמית של פסולת בניין, ממשאית. אמנם, אין המדובר בשפיכת פסולת בכמות רבה או בחומר מסוכן, ויש לקחת בחשבון את העובדה שהנאשם פעל לניקוי השטח מיד. עם זאת, לא ניתן להתעלם מן העובדה שהעבירה בוצעה כחלק מעסקו של הנאשם 1. כמו כן יש לזכור, כי הפסולת הושלכה בשטח פתוח הסמוך לנחל.

עוד יש להפנות לחומרה בכך שהנאשם 1 עוסק בפינוי פסולת, זאת בשעה שאין בידו רישיון עסק כדן. התנהלותו זו, יש בה משום זלזול של ממש ברשויות החוק ובצורך להסדיר את עסקו, לשם קיומו של פיקוח רגולטורי כנדרש במדינה מתוקנת.

כמובן, יש מקום להבחין בין חלקו ומידת אשמו של הנאשם 1 שהוא בעל העסק לפינוי והובלת הפסולת, ובין חלקו של הנאשם 2 ששימש כנהג בלבד.

בהתחשב בכל האמור, אני סבורה, כי מתחם הקנס ההולם את המקרה ביחס לנאשם 1 נע בין 20,000 ₪ ל-70,000 ₪. ביחס לנאשם 2, המתחם ההולם נע בין 4,000 ₪ ל-15,000 ₪.

בהתאם למדיניות הענישה הנוהגת, אינני מוצאת כי ישנה הצדקה לגזור על מי מהנאשמים מאסר על תנאי.

העונש המתאים לנאשמים

הנאשם 1 נושא על שכמו עבר פלילי משמעותי, בעבירות רכוש, איומים, סמים וסדר ציבורי. לאחרונה הוטלו עליו בשנת 2015, 6 חודשי עבודות שרות.

מאידך, לנאשם 2 אין כל עבר פלילי, והוא אף חסך זמן שיפוטי יקר בהודאתו.

בעניין הנאשם 1 אתחשב לקולא, בכך שניקה את הפסולת מיזמתו בסמוך לאחר שפיכתה.

שני הנאשמים הציגו ראיות בעניין מצבם הכלכלי הדחוק, ויש להניח כי מצבם הוחמר עוד, בשל התמשכות משבר הקורונה. לפיכך, בהתאם למדיניות הנוהגת בתקופת המשבר, ובהתאם לסעיף 40 ח' לחוק העונשין, אנקוט התחשבות.

בסופו של יום אני גוזרת את העונשים הבאים:

על הנאשם 1:

- א. קנס כספי בסך 25,000 ₪, או 70 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-25 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.2.21 ובכל 1 לחודש עוקב. לא ישולם תשלום במועדו תעמוד היתרה לפירעון מיידי.
- ב. התחייבות בסך 50,000 ₪, להימנע מעבירות הקשורות לחוק שמירת הניקיון ולחוק רישוי עסקים למשך שנתיים.
- ג. 3 חודשי פסילה על תנאי של רישיון הנהיגה, והתנאי הוא שלא יבצע עבירות הקשורות לחוק שמירת הניקיון למשך שנתיים.

על הנאשם 2:

- א. קנס כספי בסך 7,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-7 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.2.21 ובכל 1 לחודש עוקב. לא ישולם תשלום במועדו תעמוד היתרה לפירעון מיידי.
- ב. התחייבות בסך 14,000 ₪, להימנע מעבירות הקשורות לחוק שמירת הניקיון למשך שנתיים.
- ג. 2 חודשי פסילה על תנאי והתנאי הוא שלא יבצע עבירות הקשורות לחוק שמירת הניקיון למשך שנתיים.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, ד' חשוון תשפ"א, 22 אוקטובר 2020, במעמד הצדדים.